

Forststyrelsen, Naturtjänster

Livskraft för människor och natur

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

Hossa med sina klara vatten och vackra åsar är det hundraåriga Finlands 40:e nationalpark. Klippmålningarna berättar om vandrare för flera tusen år tillbaka. Nu lockar Hossa vandrare med nya tjänster. www.utinaturen.fi/hossa

Slagkraftiga Naturtjänster

Den nya lagen om Forststyrelsen trädde i kraft i april 2016 efter en lång beredning. Den så kallade nya Forststyrelsen har fyra resultatenheter: på affärsverksamhetssidan finns Forststyrelsen Skogsbruk Ab och Fastighetsutveckling och på de offentliga förvaltningsuppgifternas sida finns Naturtjänsterna samt Jakt- och fisketjänsterna.

Målsättningen är tätt samarbete mellan dessa fyra resultatenheter och att de därmed ska bilda en enhetlig Forststyrelse. På detta sätt är det

möjligt att samordna olika målsättningar vid vården av statens jord- och vattenegendom. Resultatenheten Naturtjänster har också sina egna uppgifter, som får allt större samhällelig betydelse.

Resultatenheten Naturtjänster sköter också i fortsättningen nationalparkerna och betydelsefulla historiska objekt samt producerar friluftstjänster och arbetar med naturskydd. Vi arbetar även allt mer med att utveckla turistindustrin och för att

*naturens
dagar 2017*

Naturens dagar är ett av det hundraåriga Finlands största evenemang. Naturen fick också en egen flaggdag. Forststyrelsen samordnar projektet Naturens dagar 2017. Över 60 organisationer är med och förverkligar projektet.

www.luonnonpaivat.fi/forsta-sidan

motion i naturen ska få en ännu större roll i främjandet av folkhälsan.

Vi bidrar direkt med livskraft till landskapen genom att vårt arbete tillför dem både pengar och arbetsplatser. Den effekt som nationalparkernas besökare har på den lokala ekonomin ökade med 26 % mellan 2015 och 2016 och var 179 miljoner euro under 2016. Våra många EU-finansierade naturskyddsprojekt sysselsätter bland annat entreprenörer i landskapen.

Naturtjänsterna strävar efter allt bättre kostnadseffektivitet. Exempelvis utvecklar vi våra tjänster utgående från efterfrågan och utökar användningen av köpta tjänster. Många naturum har redan en lokal företagsare som värd.

Vi har en viktig uppgift som vårdare av den finska naturen. Tillsammans med Forststyrelsens andra resultatenheter vill vi stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden på statens marker.

Vårt arbete har stor betydelse för finländarnas livskvalitet. För oss är det viktigt att naturen mår bra och att människorna rör sig i naturen. Detta märks förutom i det växande antalet besök i nationalparkerna även i den iver med vilken hela Finland gått med i Naturens dagar, som är ett evenemang inom ramen för Finlands 100-årsjubileum. Naturen förenar verkligen finländarna.

**Timo Tanninen, naturtjänstdirektör
Forststyrelsen**

Välmående natur, välmående människor

I en varierande natur florerar arter och livsmiljöer. En rik natur är en källa till såväl socialt som fysiskt och psykiskt välbefinnande. Naturen och tjänster i anslutning till den är även Finlands trumfkort när det gäller att locka turister.

Nationalparkernas popularitet fortsätter att öka. År 2016 företogs sammanlagt över 2,8 miljoner besök i nationalparkerna. Besökarna köper

lokala tjänster och initierar ekonomisk aktivitet.

Vi räknade ut ett s.k. välbefinnande-index för 23 naturobjekt och historiska objekt för perioden 2013–2016. Besökarna fick bedöma vilka effekter på hälsan och välbefinnandet de upplevde under sitt besök: medeltalet var 4,25 på skalan 1–5. 82 % av besökarna upplever att besöket haft ganska eller mycket stor effekt. Enligt besökarnas bedömning var besöken värda ungefär 100 euro.

Trygga friluftstjänster inspirerar barnfamiljer att besöka de vackra landskapen i nationalparkerna.

SEIJA OLLKKONEN / FORSTSTYRELSEN

HÄLSA OCH GLÄDJE FRÅN NATUREN – NU OCH 2025

I vår webbtjänst Utinaturen.fi finns råd för utflykter såväl för småbarnsfamiljer som för en veckas vandring samt information om tjänster för t.ex rörelsehindrade. På sidan presenteras också resultat och utredningar.

- www.utinaturen.fi
- www.utinaturen.fi/sv/halsaochvalbefinnandefrannaturen

Välmående natur, välmående människor – Programmet hälsa och välbefinnande 2025

Målsättningen med vårt verksamhetsprogram fram till 2025 är att etablera samarbetet kring välbefinnande och se till att alla har tillgång till såväl den närliggande naturen som längre naturutflykter.

Välbefinnande från naturen genom samarbete

Forststyrelsens Naturtjänster sköter och skyddar nationalparkerna och andra vackra naturobjekt och historiska objekt. Med skattemedel erbjuder vi god basservice i anslutning till friluftsliv. Vi inspirerar människor att röra sig i naturen och skapar förutsättningar för företagsverksamhet med anknytning till turism. Våra partnerföretag förbinder sig till att följa principerna för hållbar användning av naturen.

Vi samarbetar med forskare och aktörer inom välfärdsbranschen samt kommuner och landskap för att så många som möjligt ska ha möjlighet att njuta av naturen. Forskning och olika projekt har redan visat att naturen har en uppiggande och lugnande effekt samt att den rehabiliterar och integrerar.

MINNA KORAMO / FORSTSTYRELSEN

Efterfrågestyrda tjänster, framgångsrikt skyddsarbete

Saimenvikarbeståndet håller på att återhämta sig. TIMO SEPPÄLÄINEN / FORSTSTYRELSEN

Forststyrelsens Naturtjänster ansvarar för skötseln och användningen av nätverket av naturskyddsområden på statliga mark- och vattenområden i hela Finland. På privata naturskyddsområden samarbetar vi med ägarna och NTM-centralerna. Till våra huvuduppgifter hör också att erbjuda dem som rör sig i naturen bra friluftskonstruktioner och kundservice.

Vår verksamhet finansieras med statliga budgetmedel och styrs av miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet.

Vi kompletterar hela tiden uppgifterna om situationen för hotade arter och naturtyper samt kulturarvet. Vi samlar också in

data om antalet besök på olika objekt samt respons från kunderna. Vi inriktar skötselåtgärderna och tjänsterna så kostnadseffektivt som möjligt för att värdefulla naturmiljöer och historiska objekt ska bevaras och människorna kunna bekanta sig med dem.

Omfattande service enligt kundernas önskemål

Varje år företas det sammanlagt över 6 miljoner besök på våra naturobjekt och historiska objekt och ungefär en miljon besök i naturumen. Våra populära webbtjänster Utinaturen.fi och Utflyktskarta.fi hjälper folk hitta till dessa objekt. Tillsammans med våra partner och företagare underhåller vi friluftskonstruktioner,

Det nyöppnade Skanslandet drog folk – över 90 000 besök sommaren 2016.

Tusentals frivilliga hjälper oss varje år att utföra värdefullt arbete för naturen bland annat genom att delta i röjningstälkon eller samla in artinformation. ANSSI RIIHIAHO / FORSTSTYRELSEN

såsom naturstig och bryggor, rastplatser, ödestugor, skidspår och snöskoterspår. När tjänsterna utvecklas läggs fokus på de ställen där störst antal människor rör sig i. Användningen av köpta tjänster och samarbetsföretag har ökat kraftigt inom tjänsteproduktionen när det gäller allt från skötsel av naturum till guidningar och från vedhugning till underhåll.

Effektivare verksamhet med hjälp av projektfinansiering

Vi utnyttjar aktivt projektfinansiering, som är av avsevärd betydelse för verksam-

heten. Med hjälp av EU:s LIFE-finansiering förverkligar vi omfattande naturskyddsprojekt tillsammans med våra partner.

Inom projektet Freshabit arbetar 30 partner under ledning av Naturtjänsterna med att skydda insjöarna och främja naturturismen under 2016–2022. EU-finansieringens andel är 12 miljoner euro.

Inom projektet Saimenvikaren-LIFE består den unika saimenvikaren bland annat genom hjälpdrivor som ska trygga boplatser under snöfattiga vintrar. Inom projektet Naturvård-LIFE har vi vårdat bland annat lundar och ängar och främjat

Inom projektet Naturvård-LIFE har livsmiljöer för den hotade vittryggiga hackspetten istandsatts. ILKKA MARKKANEN

Syöte nationalpark betjänar skidare och utövare av nyare motionsformer som terrängcykling. HEIKKI KETOLA / VASTAVALO.FI

bevarandet av dessa mångfaldens skattkammare på 64 Natura-områden runt om i landet. Inom projektet Ljus & Eld LIFE istandsätts natur som kräver solstekteplatser såsom åsar och sanddyner.

Även för att utveckla historiska objekt använder vi oss av olika finansieringsmetoder. Både Skanslandet utanför Helsingfors och Örö i Skärgårdshavet är objekt som överförts från försvarsmakten till Forststyrelsen och som vi med hjälp av tilläggsfinansiering har istandsatt till turistmål som värnar om natur och historia. Vi samarbetar internationellt inom bland annat utvecklingsprojekt för turismen till Östersjökustens borgruiner och fort.

Naturtjänster samt Jakt- och fisketjänster

• Verksamhetsberättelsen för enheten för offentliga förvaltningsuppgifter har publicerats som en del av Forststyrelsens årsberättelse på finska: <https://vuosikertomus2016.metsa.fi>.

Forststyrelsen är ett statligt affärsverk som förvaltar statens jord- och vattenområden och som har såväl affärsverksamhet som offentliga förvaltningsuppgifter. Till Forststyrelsens enhet för offentliga förvaltningsuppgifter hör Naturtjänsterna samt Jakt- och fisketjänsterna. Resultatavtalet för dessa är gemensamt och deras verksamhet rapporteras som en helhet.

Naturtjänsterna

- sköter naturskyddsområden och kulturarvsobjekt
- samlar in information om skyddsobjekten
- erbjuder avgiftsfri basservice för utflykter
- underhåller snöskoterspår
- deltar i internationellt naturskyddsarbete.

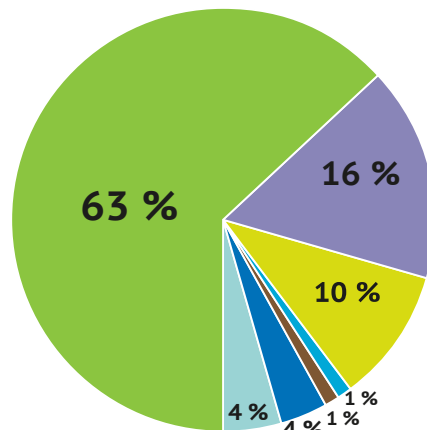
Jakt- och fisketjänsterna sköter jaktmarker och fiskevatten, säljer fiske- och jakt-tillstånd samt ansvarar för jakt- och fiskeövervakningen.

Arbete runt om i landet

Offentliga förvaltningsuppgifter sköts i alla landskap och sammanlagt sysselsätter de personer motsvarande ungefär 520 årsverken. Även lokala entreprenörer, turism-, inkvarterings- och näringsföretag har nytta av vårt arbete.

Finansieringen av de offentliga förvaltningsuppgifterna 2016

Verksamheten finansieras i huvudsak med statens budgetmedel. Inkomstfinansieringen består av bland annat jakttillstånds-, fisketillstånds- och hyresinkomster.

- Miljöministeriet 39,7 mn €
- Inkomstfinansiering 10,2 mn €
- Jord- och skogsbruksministeriet 6,4 mn €
- Arbets- och näringsministeriet 0,7 mn €
- Justitieministeriet 0,7 mn €
- EU-projektfinansiering 2,3 mn €
- Annan finansiering 2,7 mn €

Sammanlagd finansiering för de offentliga förvaltningsuppgifterna 2016: 62,7 mn €

Naturtjänsterna 2016

Naturtjänsterna uppnådde eller överträffade de målsättningar som riksdagen satt upp och totalproduktiviteten steg något. Till exempel

- restaurerade vi eller skötte om naturtyper på ett 5 738 hektar stort område (av vilket 4 300 ha utgjordes av värdbiotoper, 1 000 ha av myrar)
- utförde vi 8 536 kontroller av artförekomst
- restaurerade vi historiska objekt och utvecklade turisttjänsterna på dessa
- ökade antalet besök i nationalparkerna med 176 600 från föregående år
- ökade antalet användare av vår webbtjänst Luontoon.fi/Utinaturen.fi med nästan 2 miljoner (ökning 23 %) och antalet användare av Retkikartta.fi/Utflyktskarta.fi med nästan 3,7 miljoner (+15 %).

- Ungefär 100 projekt pågick.
- Antal gällande samarbetsavtal med naturturismföretag var 518 st.
- Fångar i öppna anstalter fick nyttigt arbete (ca 60 årsverken).
- De frivilliga som arbetade med oss motsvarade 24,5 årsverken.

Forststyrelsens Naturtjänster

HÄLSA FRÅN NATUREN

- Naturutflykter minskar stressen, förbättrar konditionen och höjer humöret.
- Redan 15–20 minuter i naturen sänker blodtrycket.
- I nationalparkerna promeneras det årligen 34 mn kilometer, dvs. 850 varv runt jorden.
- Leder som är lätta att följa, bra skyltning och webbtjänster lockar människor i alla åldrar ut på naturutflykter.

INKOMST FRÅN NATUREN

- Varje euro av de skattepengar som staten investerar i nationalparkernas tjänster, återvänder tiofalt till den lokala ekonomin.
- Nationalparkernas och strövområdenas totala effekt på den lokala ekonomin är över 190 mn € om året.
- Goda friluftstjänster gör att varumärket Finland stärks och vårt land får fler turister.

FRAMTID FRÅN NATUREN

- Vår goda service för barnfamiljer, inlärningsmiljöerna för skolor och utbudet av frivilligarbete lockar nya besökare ut i naturen.
- Det aktiva naturvårdsarbetet bevarar vår naturs rikedom som en del av den biologiska mångfalden på jorden.
- Motion i naturen får allt större betydelse inom hälsovården.

www.metsa.fi/web/sv/naturtjanster
– Information om Forststyrelsens Naturtjänsters arbete

www.utinaturen.fi
– Mångsidig webbtjänst för friluftsliv i naturen

www.retkikartta.fi
– Karttjänst över statens utflyktsmål, även i mobil version

www.eräluvat.fi
– Forststyrelsens Jakt- och fisketjänsters webbsidor, försäljning av jakt- och fisketillstånd